

Literatuur

- Beuk, P., 1988. Insekten van Terschelling. In: NJN-Terschellingboek. (Beekman, V. & C. Both, red.). Publicatie NJN, 98 p.
- Bröring, U., R. Niedringhaus & C. Ritzau, 1990. Die Heuschrecken, Ohrwürmer und Schaben der Ostfriesischen Inseln (Orthopteroidea: Saltatoria, Dermaptera, Blattodea). Abh. Naturw. Verein Bremen 41: 87-96.
- Duijm, M. & G. Kruseman, 1983. De krekels en sprinkhanen in de Benelux. Hoogwoud: KNNV, 186 p.
- Kleukers, R., 1991. Opmerkelijke waarnemingen. Nieuwsbrief Saltabel 6: 33-34.
- Kruseman, G., 1979. De kakkerlakken en bidsprinkhanen - Dictyoptera - uit de landen van de Benelux. W.M. KNNV 133: 1-28.
- Musters, J.C.M. & W.K.R.E. van Wingerden, 1990. Over oorzaken van habitatverschillen bij veldsprinkhanen. Nieuwsbrief Saltabel 3: 3-8.
- Steenis, J. van, 1990. De sprinkhanen op Skylge II. Amoeba 64: 123-126.
- Westhof, V. & Oosten, M. F. van, 1991. De plantengroei van de waddeneilanden. Natuurhistorische Bibliotheek van de KNNV 53: 1-416.
- Tax, M.H., 1989. Atlas van de Nederlandse dagvlinders. Waarnemingen: Vlinderstichting en 's Graveland: Natuurmonumenten, 248 p.

Dankwoord

In de eerste plaats wil ik M. Berg (Amsterdam) bedanken voor zijn enthousiaste hulp bij het veldwerk. G. Visser (IBN-Midsland) wordt bedankt voor het verschaffen van onderdak op het Biologisch Station Schellingerland en voor het inhoudelijk commentaar op het manuscript. Staatsbosbeheer Terschelling verleende toestemming voor onderzoek in hun terreinen. P. Zumkehr (Midsland), R. Griffioen en K. Uilhoorn (Zeist) leverden desgevraagd belangrijke aanvullende waarnemingen. Van de volgende personen werden gegevens uit het EIS-bestand gebruikt: L. Beukeboom (Rochester, USA); A. Bremer (Den Helder); K. Decler (Oostkamp, B.); A. Noordam (Leiden); G. Stobbe (Leeuwarden); R. Terlouw (Gouderak).

Postbus 9517, 2300 RA Leiden

Centraal Bureau

Personeel

Er zijn dit jaar enige veranderingen opgetreden in het personeel van het Centraal Bureau (CB). Vanaf 1 februari a.s. t/m 31 augustus zal Erik van Nieukerken in verband met ouderschapsverlof alleen van woensdag t/m vrijdag op het Centraal Bureau aanwezig zijn. Roy Kleukers vervangt hem in principe op dinsdag, op de andere dagen is Roy werkzaam als coördinator van het sprinkhanenproject. Sedert 1 januari is mw. Miep van Seeters werkzaam bij het CB op dinsdag, woensdag en donderdagmorgen. Mw. van Seeters verzorgt o.a. de administratie van de EIS gegevens (formulieren e.d.) en kan op verzoek formulieren e.d. toezenden. E.e.a. betekent dat het Centraal Bureau tot 1 september

op maandag niet bereikbaar zal zijn. Om het CB niet te overbelasten wordt u verzocht om bestellingen van formulieren e.d. zoveel mogelijk schriftelijk te plaatsen. Bestellingen van publikaties niet bij het CB, maar bij de bibliotheek van het museum, ook schriftelijk.

Vanaf 1 februari zijn hier tevens gedurende één jaar André van Loon en Theo Peeters werkzaam. Zij konden worden aangesteld dank zij een subsidie van het Prins Bernhard Fonds, ten behoeve van het maken van een atlas van Nederlandse Aculeaten. Hierover elders in dit nummer meer.

Stand van zaken databeheer

Er is al enige tijd geen overzicht meer gepubliceerd van de bij EIS opgenomen gegevens. Hierbij geven we (op p. 16) de stand weer op 31-12-1991 en vergelijken die met de laatst gepubliceerde stand in Nieuwsbrief 16. Zoals u ziet is de databank de laatste 6 jaar fors gegroeid: met bijna 200.000 basisgegevens. De achterstand waar een aantal jaren geleden nog sprake van was is dan ook geheel verdwenen. Op dit moment zijn al weer enige duizenden gegevens aan de databank toegevoegd. Wanneer we de hierbij niet opgenomen databestanden van de projecten dagvlinders (bij de Vlinderstichting) en MINIZOO (vakgroep dermatologie, AZU) tellen komen we zeker op drie kwart miljoen gegevens van ongewervelden. Per soort is dat natuurlijk nog niet zoveel, maar het begint langzamerhand toch een indrukwekkend bestand te worden.

De hier (op p. 16) weergegeven gegevens bevinden zich grotendeels op de IBM mainframe computer van de RUL onder het pakket SAS 6.06. Het loopkever bestand bevindt zich momenteel nog op de PC van Hans Turin, maar zal na afsluiten van de atlas hier aan toegevoegd worden. Alleen het sprinkhanenbestand wordt momenteel bewerkt op de Microvax van het IKC (Informatie- en Kenniscentrum van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij).

Hoewel de data-entry momenteel vlot verloopt en een eerste print van uw bestanden snel gemaakt kan worden, is de verdere bewerking en controle van de bestanden momenteel nog een bottle-neck door tijdgebrek. Deze zaken worden daarom projectsgewijs aangepakt, met name voor die projecten die binnenkort een publikatie wensen samen te stellen.

Het maken van verspreidingskaartjes met behulp van het programma EISMAP gaat momenteel tamelijk eenvoudig. Bij het afdrukken van de kaartjes van de loopkevers kwamen nog enkele fouten aan het licht, maar die zijn momenteel grotendeels verbeterd. Indien u voor een publikatie een kaartje wilt laten maken, dan horen we dat graag. Het is geen probleem, als de gegevens maar in het bestand zitten.

Omzetten UTM - Amersfoort coördinaten

Mark van Veen ontwikkelde naar aanleiding van mijn artikel in Nieuwsbrief 20 het programma TRNCRD, waarmee conversies mogelijk zijn tussen Amersfoortcoördinaten, numerieke UTM-coördinaten, matrixnummers, spherische coördinaten en UTM-lettercodes. Het programma, plus handleiding, is gratis te verkrijgen bij het Centraal Bureau, stuur hiervoor een lege geformatteerde MS-DOS diskette (elk formaat).aan ons op.

Formulieren entomologie

Er is weer een grote voorraad formulieren Entomologie beschikbaar, in een nieuwe versie, met korte handleiding op de achterzijde.

[tabellen afgedrukt op p. 16]

Erik van Nieukerken

Van kleine geïsoleerde populaties blijf je bij voorkeur af. Soorten met een ontwikkelingscyclus van enkele jaren (bijvoorbeeld diverse libellen, kevers en grote vliegen) hebben vaak een lage populatiedichtheid. Hier moet ook terughoudendheid bij het verzamelen worden betracht.

Net zo als je voorzichtig moet omgaan met de natuurgebieden waarin je verzamelt, moet je voorzichtig omgaan met de dierlijke populaties in die gebieden.

Dankwoord

P. J. van Helsdingen, R. M. J. C. Kleukers, E. J. van Nieuwenkerken en Th. Peeters zijn behulpzaam geweest bij het tot stand komen van dit artikel door de met hen gevoerde discussies en hun commentaar op het manuscript.

Literatuur

- Goot, V.S. van der, 1981. De zweefvliegen van Noordwest-Europa en Europees Rusland, in het bijzonder van de Benelux. – *Bibl. K. ned. natuurh. Veren.* 32: 1-275.
- Jödicke, R. & U. Krüner, 1990. Geen *Onichogomphus forcipatus* aan de Rothenbach? – *ContactBl. ned. LibellenOnderz.* 19: 12-13.
- Kuijten, 1992. Vlinders tegen blik. *Ent. Ber., Amst.* 52: 12.
- Linden, J. van der, 1986. Het voorkomen van het genus *Platycheirus* (Diptera: Syrphidae) in Nederland. – *Nieuwsbrief E.I.S.-Nederland* 17: 3-22.
- Linden, J. van der, 1991. Nieuwe soorten van het genus *Platycheirus* in Nederland en België (Diptera: Syrphidae). – *Ent. Ber., Amst.* 51: 112-116.
- Renema, W., 1990. Een waarneming van *Onychogomphus forcipatus* bij de Meijweg. – *ContactBl. ned. LibellenOnderz.* 19: 11-12.
- Veling, K. & C. van Swaay, 1990. Onderzoek: monitoring, de vinger aan de pols. – *Vlinders* 5: 24-26.
- Zeegers, Th., 1991/1992. Prikkebeen kan niet meer. – *Veelpoot* 2(2): 4-9/ *Nieuwsbrief E.I.S.-Nederland* 21: 11-12.

Postbus 9517, 2300 RA Leiden

Centraal Bureau

vervolg van p.10

Overzicht basisgegevens EIS per grotere diergroep

Mollusca (weekdieren)	34401	
Annelida		
Hirudinea (bloedzuigers)	5789	
Crustacea		
Decapoda (garnalen)	570	
Arachnida		
Ixodida (teken)	3892	
Araneida (spinnen)	10438	
Insecta		
Odonata (libellen)	20701	
Plecoptera (steenvliegen)	1473	
Orthoptera (sprinkhanen)	12452	
Homoptera	4599	
Heteroptera (wantsen)	9773	
Coleoptera (kevers)	194983	
Carabidae (loopkevers)	152741	
Waterkevers	15996	
Overige landkevers	26246	
Lepidoptera (vlinders)	19467	
Diptera (vliegen, muggen)	26250	
Hymenoptera	148995	
Symphyta	2038	
Aculeata	146957	

Overzicht basisgegevens in de databank(en) van EIS-Nederland per groepnummer.

De stand op 31-12-1991 wordt vergeleken met de laatst gepubliceerde stand op 1-1-1985

groepnr	groepnaam	stand 1-1-85	bij 31-12-91	
0001	Carabidae (zie ook 3001)	73098	23572	96670
0002	Mollusca (zie ook 1100)	25201	7744	32945
0004	Odonata (zie ook 1504)	8251	0	8251
0005	Araneida	2506	7932	10438
0006	Heteroceridae	912	0	912
0008	Megachilidae (niet par.)	6018	952	6970
0009	Sphingidae	14844	30	14874
0010	Staphylinidae	9505	571	10076
0013	Bledius	861	0	861
0014	Sphecidae (64 soorten)	10223	5463	15686
0015	Pompilidae	8662	2482	11146
0016	Crabroninae (Sphecidae)	17967	4749	22716
0017	Pemphredoninae (Sphecidae)	7264	2188	9812
0018	Vespididae	5691	4245	9936
0019	Chrysididae	2590	3773	6363
0020-24	Scolioidea e.a.	0	2441	2441
0025	Syrphidae	13116	595	13711
0026	Cercyon	3235	0	3235
0027	Andrenidae	9969	6298	16267
0028	Dryinidae	0	194	194
0029	Scarabeoidea	7416	0	7416
0030	Pterophoridae & Alucitid.	2508	0	2508
0031	Histeridae	0	1245	1245
0032	Hylaeus	4860	182	5042
0034	Anthophoridae	6796	4872	11668
0035	Apidae	0	9100	9100
0036	Megachilidae (parasitair)	1063	559	1622
0037	Colletidae	991	697	1688
0038	Melittidae	1014	585	1599
0039	Halictidae	0	12934	12934
0040	Delphacidae	4599	0	4599
0041	Dolichopodidae	7166	2	7168
0042	Curculionidae	1688	100	1788
0043	Asilidae	0	5371	5371
0046	Orthoptera	0	12452	12452
0047	Symphyta	2038	0	2038
0048	Chrysomelidae	0	713	713
0052	Formicidae	0	1773	1773
1095	Hirudinea	5789	0	5789
1100	Mollusca (zoetwater)	0	1456	1456
1350	Decapoda	570	0	570
1504	Odonata	1781	10669	12450
1510	Plecoptera	1469	4	1473
1530	Heteroptera aquatica	9771	2	9773
1550	Coleoptera Aquatica	5491	4484	9975
1551	Hydraenidae: Ochthebius	0	473	473
1552	Hydrophilidae	4947	601	5548
2001	Ixodida	3892	0	3892
3001	Carabidae (vangpotten)	0	56071	56071
4001	Micropterigidae	0	329	329
4003	Incurvarioidea	0	1756	1756
	Totaal	293.762	199.659	493.783